

Na osnovu člana 21 stav 2 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni list CG“, broj 77/08), Vlada Crne Gore na sjednici od _____2018. godine, donijela je

ODLUKU
O OBJAVLJIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE
O SARADNJI U OBLASTI BORBE PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

Član 1

Objavljuje se Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Makedonije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, potpisan 20. jula 2018. godine u Ohridu, u originalu na crnogorskom, makedonskom i engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ove odluke, u originalu na crnogorskom i engleskom jeziku, glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE
O
SARADNJI U OBLASTI BORBE PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Makedonije (u daljem tekstu: Strane),

pozivajući se na obaveze koje su Strane preduzele u pravcu uspješne implementacije: Konvencije Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala od 15. novembra 2000. godine, Protokola za prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, naročito ženama i djecom, koji dopunjuje Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala od 15. novembra 2000. godine, Konvencije Savjeta Evrope za borbu protiv trgovine ljudima, usvojene 16. maja 2005. godine u Varšavi, Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta, usvojene i otvorene za potpisivanje 20. novembra 1989. godine, Dodatnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji dece, dječijoj prostituciji i pornografiji, usvojenog 25. maja 2000. godine, kao i druge relevantne međunarodne instrumente,

imajući u vidu da trgovina ljudima predstavlja jedan od najtežih oblika kršenja ljudskih prava,

u cilju poboljšanja prevencije, identifikacije, zaštite, upućivanja i saradnje u krivičnim i drugim postupcima i pomoći pri dobrovoljnom povratku žrtava i potencijalnih žrtava trgovine ljudima, uz poštovanje osnovnih ljudskih prava,

saglasile su se o sljedećem:

Član 1

Predmet saradnje

1. Ovaj sporazum uređuje pitanja vezana za identifikaciju, upućivanje, zaštitu i pomoć pri dobrovoljnom povratku žrtava i potencijalnih žrtava trgovine ljudima.
2. Ovaj sporazum se primjenjuje na sve oblike trgovine ljudima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana.

Član 2

Cilj

Sporazum ima za cilj jačanje saradnje između Strana u:

- 1) prevenciji i borbi protiv svih oblika trgovine ljudima;
- 2) intenziviranju razmjene informacija između nadležnih organa prilikom identifikacije, zaštite i upućivanja žrtava i potencijalnih žrtava trgovine ljudima kao i u predistražnom, krivičnom i drugom postupku;
- 3) sprovođenju zajedničkih kampanja za podizanje svijesti javnosti o prevenciji trgovine ljudima, posebno trgovine djecom;
- 4) sprovođenju zajedničkih aktivnosti na identifikovanju novih trendova trgovine ljudima i kreiranju odgovarajućih mehanizama za adekvatan odgovor na iste.

Član 3

Nadležni organi za sprovođenje i praćenje sprovođenja Sporazuma

1. Nadležni organi za sprovođenje ovog Sporazuma su organi državne uprave nadležni za unutrašnje poslove, rad i socijalno staranje i druge institucije unutar Strana koje su nadležne za sprječavanje i borbu protiv trgovine ljudima, kao i zaštitu žrtava/potencijalnih žrtava (u daljem tekstu: "nadležni organi").
2. Organi za praćenje sprovođenja ovog sporazuma su:

Za Vladu Crne Gore:

- Ministarstvo unutrašnjih poslova - Nacionalna kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima

Za Vladu Republike Makedonije:

- Nacionalna komisija za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije
3. U cilju uspješnog sprovođenja ovog sporazuma, Strane i nadležni organi Strana iz st. 1 i 2 ovog člana mogu sarađivati sa drugim institucijama u okviru svojih država, a takvu saradnju dogovaraju međusobno u skladu sa realnim potrebama svakog konkretnog slučaja.
 4. Nadležni organi Strana organizuju sastanke najmanje jednom godišnje i po potrebi, na prijedlog jedne od Strana.

Član 4

Oblici saradnje

1. Nadležni organi Strana iz člana 3 stav 1 ovog sporazuma saradnju ostvaruju kroz sljedeće oblike:
 - 1) razmjene podataka i informacija o identifikovanju žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima;
 - 2) razmjene informacija u cilju pružanja zaštite i pomoći žrtvama/potencijalnim žrtvama trgovine ljudima i pomoć pri dobrovoljnom povratku u zemlju porijekla;

- 3) razmjene podataka i informacija u cilju efikasnijeg krivičnog gonjenja počinitelaca krivičnih djela;
- 4) sprovođenja zajedničkih projekata u oblasti borbe protiv trgovine ljudima;
- 5) organizovanja obuka, radionica i seminara i razmjena iskustava u cilju jačanja kapaciteta za borbu protiv trgovine ljudima.

Član 5

Identifikacija žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima

1. U cilju efikasnije identifikacije žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima, nadležni organi Strana preduzimaju sljedeće aktivnosti:
 - 1) identifikuju žrtve/potencijalne žrtve trgovine ljudima, u skladu sa procedurama propisanim njihovim nacionalnim zakonodavstvom;
 - 2) odmah preduzimaju sve potrebne mjere za identifikaciju, uključujući i razmjenu informacija, posebno u slučajevima kada su žrtve/potencijalne žrtve trgovine ljudima djeca, uzimajući u obzir njihov najbolji interes;
 - 3) usklađuju postupke za identifikaciju žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima u skladu sa mogućnostima.

Član 6

Inicijalno obavještanje

1. Nadležni organi Strana međusobno se obavještavaju o svim identifikovanim slučajevima žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima, iz država Strana.
2. Inicijalno izvještanje vrši se odmah nakon identifikacije žrtve/potencijalne žrtve trgovine ljudima, a najkasnije u roku od 7 dana.
3. Ako je žrtva/potencijalna žrtva trgovine ljudima dijete, Strane će preuzeti sve neophodne mjere i aktivnosti u cilju procjene porodice ili obezbjeđivanja odgovarajućih uslova za prihvatanje djeteta.
4. Nakon inicijalnog obavještanja Strane će preduzeti sve neophodne mjere za procjenu rizika i obezbjeđivanje uslova za dobrovoljni povratak, pomoć i zaštitu žrtava/potencijalnih žrtava.

Član 7

Zaštita žrtava /potencijalnih žrtava trgovine ljudima

1. Nadležni organi iz člana 3 stav 1 ovog sporazuma u okviru svojih nadležnosti, a u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana će preduzeti sljedeće radnje:
 - 1) inicijalnu procjenu potreba žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima;
 - 2) informisanje o pravima i obavezama u vezi smještaja, zdravstvene i socijalne zaštite, pravne pomoći i slično;
 - 3) izradu individualnog plana usluga u skladu sa mogućnostima, potrebama i interesima žrtve/potencijalne žrtve trgovine ljudima;
 - 4) pomoć u obezbjeđivanju dokumenata potrebnih za utvrđivanje identiteta;
 - 5) obezbjeđivanje perioda za donošenje odluke/refleksije žrtvama trgovine ljudima u cilju ukazivanja pomoći i zaštite u periodu oporavka i izbjegavanje uticaja na žrtve/potencijalne žrtve trgovine ljudima;
 - 6) izdavanje privremene boravišne dozvole za žrtvu trgovine ljudima;
 - 7) obezbjeđivanje uslova za saradnju žrtve sa pravosudnim organima.
2. Nadležni organi sarađuju sa organizacijama koje pružaju usluge žrtvama/potencijalnim žrtvama trgovine ljudima.

Član 8

Pomoć za dobrovoljni povratak žrtava /potencijalnih žrtava trgovine ljudima

1. U cilju sprovođenja ovog sporazuma, Strane će preduzeti odgovarajuće mjere da se obezbjedi i omogući nesmetani dobrovoljni povratak žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima u dogledno vrijeme, posebno vodeći računa o njihovoj sigurnosti i socijalnoj zaštiti.
2. Nadležni organi će obezbijediti žrtvi/potencijalnoj žrtvi trgovine ljudima informacije o bezbjednom povratku na početku perioda donošenja odluke/refleksije na jeziku koji žrtva razumije, a za vrijeme pružanja pomoći žrtvi kao i u trenutku kada žrtva izrazi želju da se vrati.
3. Nakon prijema inicijalnog obavještenja i zahtjeva za pomoć za dobrovoljni povratak žrtava/potencijalnih žrtava trgovine ljudima, Strane će koordinirati aktivnosti kako bi razvile zajednički plan mjera koje se uglavnom odnose na obezbjeđivanje odgovarajućih identifikacionih dokumenata, prevoza, procjenu rizika, osoba za pratnju i pružanja sigurnog okruženja za njenu reintegraciju.
4. Prilikom povratka žrtve/potencijalne žrtve trgovine ljudima porodici, posebno kada je žrtva dijete, nadležni organi će ustupiti individualni plan usluga i neophodnu dokumentaciju drugoj Strani.
5. Kada analiza rizika pokazuje pretpostavke ili sumnje da su članovi porodice ili staratelj uključeni u trgovinu ljudima, potrebno je preduzeti neophodne mjere kako bi se zadovoljile potrebe djeteta u zemlji porijekla, u njihovom najboljem interesu, dok se ne stvore uslovi za siguran povratak.
6. Svaka strana ugovornica snosi troškove koji se odnose na dobrovoljni povratak sa svoje teritorije u skladu sa njihovim nacionalnim zakonodavstvom.

Član 9

Komunikacija

1. Komunikacija između nadležnih organa Strana, u zavisnosti od prirode konkretnog slučaja, vrši se preko određenih kontakt tačaka/osoba, kao i putem direktnih komunikacijskih kanala na crnogorskom, makedonskom ili engleskom jeziku.
2. Nadležni organi Strana će odrediti kontakt tačke/osobe u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog sporazuma i o istim obavijestiti drugu Stranu.
3. O svim promjenama kontakt tačaka/osoba Strane se međusobno blagovremeno obavještavaju.

Član 10

Zaštita ličnih podataka

1. Zajednička razmjena ličnih podataka između nadležnih organa Strana realizuje se u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom, uz poštovanje ograničenja određenih od strane organa koji podatke dostavlja, i u skladu sa načelima koja se primjenjuju kako na automatski obrađene podatke tako i na one podatke koji to nisu:

1.1 Dostavljeni podaci se bez saglasnosti organa koji ih dostavlja ne smiju upotrebljavati u druge svrhe osim u one zbog kojih se dostavljaju;

2. Dostavljeni podaci se brišu odnosno ispravljaju kad:

2.1 se ustanovi netačnost podataka,

2.2 nadležni organ koji ih je dostavio obavijesti nadležni organ za prijem da su podaci prikupljeni ili dostavljeni na protivpravan način, i

2.3 podaci više nijesu potrebni za izvršavanje službenog zadatka zbog kojeg su dostavljeni, osim u slučajevima postojanja izričitog pristanka od strane nadležnog organa koji dostavlja podatke za korišćenje istih u druge svrhe.

3. Nadležni organ koji prima podatke (u daljem tekstu: primatelj), dostavlja informacije o upotrebi podataka, na zahtjev nadležnog organa koji dostavlja podatke.
4. Nadležni organ koji podatke dostavlja garantuje za tačnost, neophodnost i ažuriranost dostavljenih podataka. Ako se dalje utvrdi da su dostavljeni podaci netačni ili neadekvatni ili podaci koji se nijesu smjeli dostaviti, ili u slučaju da postoji obaveza naknadnog uništavanja podataka u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom nadležnog organa koji podatke dostavlja ili prima, tada se to bez odlaganja mora saopštiti organu koji podatke dostavlja ili prima, kako bi sproveo potrebno brisanje ili ispravku, u skladu sa stavom 2 ovog člana.
5. Primatelj je dužan da dostavljene podatke efikasno zaštititi od neovlašćenog pristupa, izmjena ili prosljeđivanja. Strane preduzimaju određene tehničke i organizacione mjere za zaštitu svih razmijenjenih podataka od slučajnog gubitka, slučajnog ili neovlašćenog uništavanja, neovlašćenog pristupa, promjena, izmjena, prosljeđivanja, uništavanja ili brisanja.
6. U slučaju neovlašćenog pristupa ili prosljeđivanja dostavljenih podataka, primatelj je dužan da obavijesti nadležni organ koji dostavlja podatke o razlozima neovlašćenog pristupa ili prosljeđivanja, kao i o mjerama koje je preduzeo da do toga ubuduće ne bi došlo.
7. Nadležni organ koji prima i nadležni organ koji dostavlja su obavezni da vode registre o poslatim, primljenim, izmijenjenim i uništenim podacima.
8. Nakon podnošenja podataka, nadležni organ za slanje će u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom odrediti rok za uništenje podataka, kao i ograničenja vezana za njihovo korišćenje, brisanje odnosno uništavanje, podrazumijevajući tu i eventualna ograničenja u pogledu pristupa. U slučaju da se potreba za takvim ograničenjima utvrdi nakon prenosa podataka, države Strane će o tome dodatno informisati jedna drugu.
9. Na pisani zahtjev osobe čiji podaci su ili će biti podnijeti, ista prima informacije o dostavljenim podacima, kao i u koje će se svrhe ti podaci koristiti, pod uslovom da budu u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana. U slučaju da osoba na koju se podaci odnose, podnese zahtjev za pristup, izmjenu ili uništavanje tih podataka, nadležni organ za prijem donosi odluku koja je u skladu sa deklaracijom nadležnog organa za slanje, koja mora biti usklađena sa važećim nacionalnim zakonodavstvom nadležnog organa za slanje.
10. Kada primatelj primi zahtjev za dostavljanje podataka od državljanina druge Strane, obavezan je da obavijesti nadležni organ druge strane o dostavljenim podacima.
11. Podaci se ne mogu dostaviti trećoj strani bez prethodno dobijene pisane saglasnosti od strane nadležnog organa koji ih je dostavio.
12. Dostavljanje podataka može se odbiti u slučaju kada bi se dostavljanjem ugrozila nacionalna bezbjednost i javni red.
13. Strane preduzimaju neophodne mjere, shodno njihovom nacionalnom zakonodavstvu, sa ciljem da se izbjegne šteta koja bi se mogla nanijeti trećem licu, kao rezultat dostavljanja, primanja ili korišćenja podataka, kao i uklanjanja preduslova koji dovode do eventualnih štetnih posljedica.

14. U slučaju kada primatelj ne postupa u skladu sa odredbama ovog člana, Strana koja dostavlja podatke, može zatražiti brisanje ili uništenje dostavljenih podataka.

Član 11 **Razmjena i zaštita tajnih podataka**

1. U skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, nadležni organi Strana će preduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu tajnih podataka.
2. Sljedeći stepeni tajnosti podataka smatraju se da imaju iste vrijednosti:

Za Crnu Goru:	Za Republiku Makedoniju:
STROGO TAJNO	DRŽAVNA TAJNA
TAJNO	STROGO DOVERLJIVO
POVJERLJIVO	DOVERLJIVO
INTERNO	INTERNO

3. Nadležni organi mogu dostaviti tajne podatke putem elektronskih sistema i uređaja koji zadovoljavaju nacionalne standarde za prenos tajnih podataka, u skladu sa bezbjednosnim procedurama međusobno dogovorenim od strane nadležnih organa.
4. Tajni podaci mogu se dostaviti drugoj Strani preko kurira ili na drugi ugovoreni način u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana. Organizacione jedinice u nadležnim organima koje obavljaju razmjenu tajnih podataka su:
 - 4.1. Za Crnu Goru:
 - Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije, Odsjek za međunarodnu policijsku saradnju.
 - 4.2. Za Republiku Makedoniju:
 - Ministarstvo unutrašnjih poslova, Biro za javnu bezbjednost, Sektor za međunarodnu policijsku saradnju.
5. Nadležni organi uzajamno se informišu o svim promjenama u vezi sa organizacionim jedinicama koje obavljaju prenos i razmjenu tajnih podataka.
6. Pristup i obrada tajnih podataka ograničena je na lica koja u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Strana, ispunjavaju uslove za pristup takvim podacima.
7. Nadležni organ koji je dobio tajne podatke ne može iste učiniti dostupnim trećim licima bez prethodne pisane saglasnosti nadležnog organa Strane koja je podatke dostavila.
8. Tajni podaci se koriste isključivo u svrhu za koju se dostavljaju.

Član 12 **Rješavanje sporova**

Svaki eventualni spor koji se tiče tumačenja ili primjene ovog Sporazuma rješavaće se konsultacijama i pregovorima između nadležnih organa za praćenje njegovog sprovođenja.

Član 13
Stupanje na snagu, trajanje, izmjene i dopune i otkazivanje

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu danom prijema posljednjeg pisanog obavještenja kojim se Strane uzajamno obavještavaju o ispunjenju unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za njegovo stupanje na snagu.
2. Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.
3. Ovaj Sporazum se može izmijeniti i dopuniti uz obostranu pisanu saglasnost Strana. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu sa stavom 1 ovog člana.
4. Svaka Strana može jednostrano otkazati ovaj Sporazum, dostavljanjem pisanog obavještenja o otkazivanju diplomatskim putem. Sporazum prestaje da važi istekom 90 dana od dana prijema obavještenja o otkazu.

Potpisano u Ohridu, dana 20. jula 2018. godine, u dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom, makedonskom i engleskom jeziku pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju tekst na engleskom jeziku je mjerodavan.

ZA
VLADU CRNE GORE
Mevludin Nuhodžić, s.r.
Ministar unutrašnjih poslova

ZA
VLADU REPUBLIKE MAKEDONIJE
Oliver Spasovski, s.r.
Ministar unutrašnjih poslova

AGREEMENT
between
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
ON
COOPERATION IN THE AREA OF FIGHT AGAINST TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

The Government of Montenegro and the Government of the Republic of Macedonia (hereinafter: “the Parties”),

With a reference to the obligations that the Parties have taken with the implementation of: the United Nations Convention against Transnational Organized Crime of 15 November 2000, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime of 15 November 2000, the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, Warsaw, 16 May 2005, the United Nation Convention on the Rights of the Child adopted and opened for signature on 20 November 1989, Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography adopted on 25 May 2000, as well as other relevant International instruments.

Having in mind that trafficking in human being presents one of the most severe types of human rights violation,

Aiming to improve prevention, identification, protection, referral and cooperation in criminal and other procedures, and assisted voluntary return of victims and potential victims of trafficking in human beings, while respecting the basic human rights,

Have agreed on the following:

Article 1 Scope of Cooperation

1. This Agreement shall regulate the issues related to the identification, referral, protection and voluntary return of victims or potential victims of trafficking in human beings;
2. This Agreement shall be applied for each form of trafficking in human beings and in accordance with the national legislation of the states of the Parties.

Article 2 Purpose

This Agreement aims to strengthen cooperation between the Parties, in:

- 1) Preventing and fight against all forms of trafficking in human beings;
- 2) Intensifying exchange of information between competent authorities supporting identification, protection and referral of victims and potential victims of trafficking in human beings, including pre-investigative and other procedures;
- 3) Implementing joint public awareness campaigns to prevent trafficking in human beings, especially trafficking in children;
- 4) Implementing joint activities for detecting new trends related to trafficking in human beings and creating proper mechanisms for adequate response.

Article 3 Competent authorities for implementation and monitoring of the implementation of the Agreement

1. Competent authorities for implementation of this Agreement shall be the authorities of the state administration competent for interior affairs, Labour and Social Policy and all other institutions within the Parties that are competent for prevention and fight against trafficking in human beings, as well as protection of victims/ potential victims of trafficking in human beings (hereinafter referred to as "Competent Authorities");
2. Authorities for monitoring the implementation of this Agreement are as follows:

For the Government of Montenegro:

- *THE MINISTRY OF THE INTERIOR, NATIONAL OFFICE FOR FIGHT AGAINST TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS*

For the Government of the Republic of Macedonia:

- *THE NATIONAL COMMEETTEE FOR FIGHT AGAINST TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS AND ILLEGAL MIGRATION*

3. In view of successful implementation of this Agreement, the Parties and the competent authorities of the Parties referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article may cooperate with other institutions within their respective states and such cooperation shall be mutually agreed according to the actual needs of each particular case;

4. The competent authorities of the Parties shall organize meetings at least once per year and when needed upon the suggestion of one of the Parties.

Article 4 Forms of cooperation

1. The competent authorities of the Parties referred to in Article 3 paragraph 1 of this Agreement shall cooperate with a purpose to:

- 1) Exchange information and data related to identification of victims or potential victims of trafficking in human beings;
- 2) Exchange of information in order to provide protection and assistance of victims or potential victims of trafficking in human beings, and voluntary return in the country of origin;
- 3) Exchange of information and data for the purpose of more efficient criminal prosecution of the perpetrators of criminal acts;
- 4) Implementing joint projects in the area of fight against trafficking in human beings,;
- 5) Organize trainings, workshops and seminars and exchange experiences aimed to strengthen capacities to fight against trafficking in human beings.

Article 5 Identification of victims/ potential victims of trafficking in human beings

1. For the purposes of efficient identification of the victims/ potential victims of trafficking in human beings, the competent authorities of the Parties shall undertake the following activities:
 - 1) Shall identify victims/potential victims of trafficking in human beings, in accordance to the procedures stipulated in their national legislation;
 - 2) Shall immediately undertake all necessary measures for identification including exchange of information, especially in cases when the of victims/ potential victims of trafficking in human beings are children taking into consideration the best interest of the child;
 - 3) Shall harmonize the procedures for the identification of the victims/ potential victims of trafficking in human beings in accordance with their possibilities.

Article 6 Initial Notification

1. The competent authorities of the Parties shall inform each other for all identified cases of victims/potential victims of trafficking in human beings of the states of the Parties;

2. Initial notification shall be made immediately after the identification of the victims/potential victims of trafficking in human beings, but not later than 7 days;

3. In the case when the victims/potential victims of trafficking in human beings is a child the Parties shall undertake all necessary measures and activities in order to make evaluation of the family and to provide proper conditions for child acceptance;

4. Upon the initial notification the Parties shall undertake all necessary measures for risk assessment and providing conditions for voluntary return, assistance and protection of the victims/potential victims of trafficking in human beings.

Article 7

Protection of victims / potential victims of trafficking in human beings

1. The competent authorities referred to Article 3, paragraph 1 of this Agreement shall, within their authorizations and in accordance with the national legislation of states of the Parties, shall undertake the following activities:

- 1) Initial assessment of the needs of the victims/potential victims of trafficking in human beings;
- 2) Informing them about their rights and obligations related to the accommodation, health and social protection, legal assistance etc;
- 3) Drafting individual plan of services/assistance in accordance to the possibilities, needs and interests of the victims/potential victims of trafficking in human beings;
- 4) Assistance while providing documents needed for the establishment of the identity;
- 5) Providing a period for decision making/reflection of the victims of trafficking in human beings in order to provide assistance and protection in a period of recovery and to avoid the influence on the victims/potential victims of trafficking in human beings;
- 6) Issuing temporary residence permit for the victim of trafficking in human beings;
- 7) Providing conditions for the victim's cooperation with the judicial authorities.

2. Competent authorities shall cooperate with organizations that provide services for the victims/potential victims of trafficking in human beings.

Article 8

Assisted voluntary return of victims/ potential victims of trafficking in human beings

1. In order to implement this Agreement, the Parties shall take appropriate measures to ensure and facilitate the unhindered assisted voluntary return of victims/potential victims of trafficking in human beings in due time, and with particular care to their security and social protection;

2. The Competent authorities shall provide the victim/potential victim of trafficking in human beings with information on the safe return at the beginning of the decision making/reflection period in a language that is understandable to the victim, and during the time of providing assistance to the victim and immediately when the victim expresses his/her wish to return;

3. Upon receiving the initial notification and request for assisted voluntary return of the victims/potential victims of trafficking in human beings, the Parties shall coordinate activities and together prepare a plan of measures, which are mainly related to, provision of proper identification documents, transport, risk assessment, escorting persons and providing safe environment for reintegration;

4. When the victim/potential victim is returned to the family, especially when the victim is a child, an individual plan for assistance and the necessary documents shall be shared between the competent authorities;

5. In cases when the risk analysis indicates assumptions or suspicions that family members or the legal guardian are involved in trafficking in human beings, necessary measures shall be undertaken to meet the child's needs in the country of origin, to his best interests until the conditions for his/her safe return are created;

6. Each of the Parties shall bear all costs related to the assisted voluntary return on their territory, in compliance with their national legislation.

Article 9 Communication

1. Communication between the competent authorities of the Parties depending of the nature of the specific case shall be conducted through appointed points of contact/persons and through direct communication channels, in Macedonian, Montenegrin or English language;

2. The competent authorities of the Parties shall appoint point of contacts/persons within 30 days from the date of entry into force of this Agreement, and thereby shall notify the other Party;

3. For all changes of the points of contact/persons, the Parties shall inform each other in due time.

Article 10 Personal Data Protection

1. The mutual exchange of personal data between the Competent Authorities of the Parties shall be conducted in accordance with the relevant national legislation, considering the conditions defined by the Sending Authority and respecting the positive principles for automatic and for non-automatic data processing:

1.1 The provided data shall not be used for other purposes than those for which they were initially provided, without consent of the Sending Authority.

2. The submitted data shall be destroyed or corrected, if:

2.1. It is established that the data are incorrect;

2.2. The Sending Competent Authority has informed the Receiving Competent Authority that the data have been collected or submitted contrary to the law, and;

2.3. The data are no longer necessary for the purposes for which they have been submitted for, except in the cases when there is explicit consent by the Sending Competent Authority the data to be used also for other purposes.

3. The Receiving Competent Authority, shall submit information on the use of the data, upon the request of the Sending Competent Authority.

4. The Sending Competent Authority confirms that the submitted data are correct, necessary and updated. If it is further established that the provided data have been incorrect or improper or not meant to be submitted, or in case there is an obligation for subsequent destruction of the data stipulated in the appropriate national legislation of the Sending or Receiving Competent Authority, the Sending or Receiving Competent Authority shall be immediately inform thereof in order to destroy them or to make the appropriate modifications in compliance with paragraph 2 of this Article;

5. The Receiving Competent Authority shall be obliged to protect the submitted data against unauthorized access, modifications or dissemination. The Parties shall undertake the necessary technical and organizational measures to protect all exchanged data from accidental loss, accidental or illegal destruction, unauthorized access, change, dissemination, destruction or deletion;

6. In case of unauthorized access or distribution of the submitted data, the Receiving Competent Authority shall immediately inform the Sending Competent Authority about the circumstances relevant to the unauthorized access or distribution, as well as on the measures undertaken in order to prevent such incidents in future;

7. Both the Sending and the Receiving Competent Authority shall be obliged to keep records of submitting, receiving, correction or destruction of data;

8. After submitting of the data, the Sending Competent Authority, in compliance with its national legislation shall specify the deadline for destroying of the data, as well as for the restrictions in relation to their use, deletion or destruction, including also possible restrictions on the access. In case when the necessity of such restrictions is established after the transfer of the data, the Parties additionally inform each other about it.

9. On written request of the person which data have been or shall be submitted, this person receives information on the submitted data and on the purposes for which they shall be used, under condition to be in accordance with the national legislation of the Parties. If the person, to whom the data refers, submits a request for accessing, modifying or destroying of the submitted data, the Receiving Competent Authority shall take a decision according to the declaration of the Sending Competent Authority and in this case such declaration should be in accordance with the existing national legislation of the Sending Competent Authority.

10. The Competent Authority of the Party receiving the request for submission of data from a citizen of the other Party shall be obliged immediately to inform the Competent Authority of the other Party before submitting such data;

11. The data cannot be submitted to a third party unless there is a prior written consent from the Sending Competent Authority;

12. The submission of the data may be refused in case when such submission is a threat to the national security or for the public order;

13. The Parties shall undertake all necessary measures according to their national legislation in order to avoid any damages to third parties, resulting from submitting, receiving or use of data as well as to eliminate the preconditions leading to eventual adverse consequences;

14. If the Receiving Party fails to act in compliance with the provisions of this Article, the other Sending Party may request deletion or destruction of the submitted data.

Article 11

Exchange and Protection of Classified Information

1. In accordance with their national legislations, the Competent Authorities of the Parties shall implement all appropriate measures for protection of classified information;

2. The Competent Authorities shall grant same degree of protection of such classified information as to the national classified information with appropriate degree of security classification:

For Montenegro:	For the Republic of Macedonia:
Top secret	Top secret
Secret	Strictly confidential

Confidential	Confidential
Restricted	Restricted

3. The Competent Authorities may transfer classified information through electronic systems and means which are in compliance with the national standards for transfer of classified information and in accordance with the security procedures which are mutually agreed by the Competent Authorities;

4. The classified information may be transferred to the other Party through courier or through other agreed manner in accordance with the national legislation of the Parties. Organizational units, in frameworks of the Competent Authorities who conduct transfer and exchange of classified information shall be:

4.1. For Montenegro:

- Ministry of the Interior, Police Administration, Unit for International Police Cooperation.

4.2. For the Republic of Macedonia:

- Ministry of Interior, Bureau for Public Security, Sector for International Police Cooperation.

5. The Competent Authorities shall mutually inform each other for all changes which are related to the organizational units performing transfer and exchange of classified information;

6. The access and the procession of classified information shall be restricted to persons fulfilling the conditions for access to such information in accordance with the national legislation of the Parties;

7. The Competent Authority receiving the classified information must not make them available to third party without prior written consent of the Sending Competent Authority;

8. The classified information shall be used only for the purpose for which they were transferred.

Article 12 Settlement of Disputes

Any dispute concerning the interpretation or implementation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the authorities for monitoring of the implementation.

Article 13 Entry into Force, Duration, Amendment, Supplement and Cancellation

1. This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties shall inform each other of the completion of the internal legal procedures necessary for its entry into force.

2. This Agreement shall be signed for an indefinite period of time.

3. This Agreement can be amended and supplemented by mutual written consent of the Parties; The amendments and the supplements shall enter into force in accordance to paragraph 1 of this Article.

4. Each of the Parties may unilaterally cancel this Agreement by providing written notice of cancellation via diplomatic channels. The agreement shall cease to be valid after the expiration of the 90th day after the date of reception of the cancellation notification.

Signed in Ohrid, on 20 July 2018 in two original copies, each in Montenegrin, Macedonian and in English language, whereby all texts are equally authentic. In case of divergence in the interpretation, the English text shall prevail.

**FOR
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO**

**Mevludin Nuhodžić
Minister of Interior**

**FOR
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
MACEDONIA**

**Oliver Spasovski
Minister of Interior**

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore-Međunarodni ugovori“.

Broj: _____
Podgorica, _____ 2018. godine

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
Duško Marković**